

ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ (ΑΝΤΑΝΑΚΛΑΣΗ) ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ (REFLECTION BY USING MOVIES)

Σκοπός

Ο σκοπός αυτού του αναστοχαστικού εργαλείου είναι να υποκινήσει τον αναστοχασμό στον τρόπο που η ποιότητα των εκπαιδευτικών προσδιορίζεται στους κινηματογραφικούς ρόλους (ή στις φαρσοκωμωδίες). Αυτές οι σκέψεις μπορούν να είναι μια αφετηρία για να προσδιορίσουν την ποιότητα των εκπαιδευτικών.

Ομάδα-στόχος

Εκπαιδευτικοί και φοιτητές

Περιγραφή/ Περίληψη

Με αυτό το εργαλείο που μπορεί να αφορά μια ταινία σχετική με τα σχολεία, τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς δημιουργεί κίνητρα για να προσέξουν όλοι οι συμμετέχοντες στη διαδικασία. Οι δάσκαλοι στις δραματικές ταινίες (ή τις φαρσοκωμωδίες) συχνά αντιπροσωπεύουν τα συγκεκριμένα στερεότυπα ή αρχέτυπα της κοινωνίας για τον εκπαιδευτικό. Μετά από την προβολή της ταινίας, οι συμμετέχοντες συζητούν για το (κρυμμένο) μήνυμα που μπορεί να προέρχεται από την συγκεκριμένη ταινία και αφορά στην ποιότητα των εκπαιδευτικών.

Τα μηνύματα για την ποιότητα των εκπαιδευτικών μπορούν να συγκριθούν με τον τρόπο με τον οποίο οι ίδιοι οι συμμετέχοντες βλέπουν την ποιότητα των εκπαιδευτικών χωριστά και ως ομάδα.

Υλικά

- Ταινίες και μηχανή προβολής
- Οι ταινίες που συζητούνται μπορούν να ποικίλουν πολύ, από αυτές που διαπραγματεύονται τις καλύτερες πρακτικές ως αυτές που παρουσιάζουν τις χειρότερες πρακτικές. Παρακάτω μπορείτε να βρείτε έναν κατάλογο πιθανών ταινιών, π.χ. [κατάλογος 1](#), [κατάλογος 2](#), [κατάλογος 3](#), [κατάλογος 4](#), [κατάλογος 5](#).
- Άλλες κινηματογραφικές ταινίες (που δεν αναφέρονται στους ανωτέρω καταλόγους) είναι η Mathilda (Roald Dahl), Harry Potter, Ο μπάτσος του θηριοτροφείου (Arnold Schwarzenegger), Etre et avoir...
- Σε πολλές περιπτώσεις, είναι απαραίτητο να έχουν επιλεγεί τα κατάλληλα τμήματα των ταινιών, δεδομένου ότι η προβολή ολόκληρης της ταινίας

μπορεί να πάρει πάρα πολύ χρόνο. Η επιλογή μπορεί να γίνει τυχαία ή να γίνει μια θεματική επιλογή (π.χ. δάσκαλοι σε καταστάσεις μέσα στις τάξεις).

Μεθοδολογία

Ανάλογα με τον τύπο των συζητήσεων που θέλετε να υποκινήσετε, ο υπεύθυνος της διαδικασίας (διευκολυντής) πρέπει να επιλέξει μια ταινία ή ένα απόσπασμα κινηματογραφικής ταινίας (π.χ. όταν θέλει ένα συγκεκριμένο στερεότυπο δασκάλων για να χρησιμοποιηθεί ως πηγή έμπνευσης).

Η συνεδρίαση αρχίζει με την προβολή της ταινίας (παρακολούθηση από τα μέλη της ομάδας με πορσοπη και αναψυκτικό!).

Μετά από την προβολή της ταινίας η ομάδα χωρίζεται στις υποομάδες (3-5 άτομα). Μέσα σε κάθε υποομάδα οι συμμετέχοντες συζητούν ποιο "καλό" στερεότυπο εκπαιδευτικών παρουσιάζεται και "ποιο (λείπει)" ή ποιες ιδιότητες υπογραμμίστηκαν στην ταινία.

Από αυτό το σημείο και μετά η συζήτηση μπορεί να πάρει ποικίλες κατευθύνσεις:

- Η συζήτηση εστιάζει στον τρόπο με τον οποίο το σχολείο όπου εργάζεται ο εκπαιδευτικός, αντιπροσωπεύει τη (ιδανική) εικόνα που παρουσιάστηκε στην ταινία που προβλήθηκε. Και εάν όχι, τι πρέπει να γίνει για να κινηθεί προς (ή από) εκείνη την ιδανική εικόνα. Οι χρήσιμες ερωτήσεις που θα βοηθήσουν στην διεξαγωγή της συζήτησης είναι: "ποιος θα ήθελες να ήσουν ή ποιοι θα θέλατε να είστε, ή ποιους εσείς ζηλεύετε;"
- Η συζήτηση μπορεί να εστιάσει στον προσδιορισμό άλλων στερεοτύπων εκπαιδευτικών (που εμφανίζονται ενδεχομένως σε άλλες κινηματογραφικές ταινίες). Για κάθε στερεότυπο προσδιορίζονται, οι ιδιότητες, τα προτερήματα και οι αδυναμίες στο καθένα. Η σύγκριση των στερεοτύπων μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να προσδιορίσει τις ιδιότητες ενός τέλει εκπαιδευτικού.

Ο προσδιορισμός των ιδιοτήτων του τέλει εκπαιδευτικού/του σχολείου μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να απεικονίσει στις διαφορές μεταξύ των προσωπικών ιδιοτήτων των συμμετεχόντων και των πιθανών τρόπων για να αναπτύξει και βελτιώσει κάποιος την επαγγελματική του ποιότητά.

Μια άλλη προσέγγιση για τη χρησιμοποίηση της σύγκρισης των στερεοτύπων των εκπαιδευτικών είναι να υπογραμμιστεί το γεγονός ότι τα διαφορετικά στερεότυπα μπορούν να υποστηρίξουν την μάθηση και την ανάπτυξη των μαθητών και ότι δεν υπάρχει ένας μόνο "καλύτερος" τύπος εκπαιδευτικού.

Κατόπιν τούτου η ερώτηση είναι:

- για κάθε συμμετέχοντα: ποια στερεότυπα μου ταιριάζουν, πώς μπορώ να βελτιώσω τα δυνατά σημεία του στερεοτύπου/του εκπαιδευτικού που εγώ έχω και πώς να αντισταθμίσω τις αδυναμίες;
- για την ομάδα: έχουμε το σωστό μίγμα στερεοτύπων;

Παραλλαγές

Δείτε ανωτέρω.

Όταν οι συμμετέχοντες δεν αισθάνονται ευχαριστημένοι από τα στερεότυπα των εκπαιδευτικών που αντιπροσωπεύονται στις περισσότερες κινηματογραφικές ταινίες ή φαρσοκωμωδίες, η πρόκληση είναι να ζητηθεί από τους συμμετέχοντες να κάνουν την περίληψη από ταινία που παρουσιάζει κατά τη γνώμη τους την ρεαλιστικότερη αντιπροσώπευση ενός εκπαιδευτικού.

Η μέθοδος μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί με τους διευθυντές και τον τρόπο που τα στερεότυπα των διευθυντών παρουσιάζονται στον κινηματογράφο.

Θεωρητικό υπόβαθρο

Σε πολλές κινηματογραφικές ταινίες οι εκπαιδευτικοί έχουν ένα ρόλο κλειδί στην ταινία. Είτε είναι ο χειρότερος δάσκαλος που μπορείτε να φανταστείτε ή ο πιο εμπνευσμένος. Και στις δύο περιπτώσεις οι ταινίες παρουσιάζουν τις υπονοούμενες (ή μερικές φορές ακόμα και φανερές) ιδέες για τις ιδιότητες των εκπαιδευτικών. Οι περισσότερες από αυτές τις ταινίες επισύρουν την προσοχή στο κλασσικό στερεότυπο όπως: ο τρυφερός δάσκαλος, ο δάσκαλος με αυτοπεποίθηση, ο δικτατορικός δάσκαλος, ο βάνουσος δάσκαλος, το σοφός-γεροδάσκαλος, ο τρελός επιστήμονας, κ.λ.π.

"Στερεότυπο: η λέξη προέρχεται από την παλιότερη διαδικασία της δημιουργίας μεταλλικών πινακιδίων με τα γράμματα της αλφαβήτου για λόγους εκτύπωσης. Σημαίνει "θέσε" ή "καθόρισε" την εικόνα. Όταν εφαρμόζεται στους ανθρώπους, η λέξη σημαίνει μια στιγμιαία ή σταθερή εικόνα μιας ομάδας ανθρώπων. Τα στερεότυπα μπορούν να βασιστούν στο φύλο, τη φυλή, την τάξη, την ηλικία, την αναπηρία, και το επάγγελμα.

Αντιπροσώπευση: είναι ο τρόπος με τον οποίο οι ομάδες παρουσιάζονται στα μέσα και το λαϊκό πολιτισμό, συχνά μέσω της χρήσης των στερεοτύπων. Οι στερεοτυπικές εικόνες που χρησιμοποιούνται για να αντιπροσωπεύσουν τις διάφορες ομάδες μπορούν να έχουν επιπτώσεις στη στάση μας απέναντι σε αυτούς στην πραγματική ζωή.

Ο μέσος τηλεοπτικός χρόνος της ½ ώρας σε μια τηλεοπτική παρουσίαση μόνο στα είκοσι λεπτά έχει για να πει μια ιστορία. Τα στερεότυπα προσφέρουν στους συγγραφείς και στους παραγωγούς έναν "ανεπαρκή" τρόπο για την εξέλιξη μιας ιστορίας. Με τη χρησιμοποίηση των στερεοτυπικών χαρακτήρων, όπως ο επαναστατικός έφηβος, ο χαζός κολλητός, ή ο αυταρχικός πατέρας, οι παραγωγοί μπορούν να αναπτύξουν τις ιδέες και τις ενέργειες σε ένα ευρύ ακροατήριο χωρίς να πρέπει να χρησιμοποιηθούν οι πιο σύνθετες αντιπροσωπεύσεις.

Επειδή πολλοί από εμάς εξοικειώνονται με αυτά τα προβλέψιμα στερεότυπα, οι τηλεοπτικοί παραγωγοί τα χρησιμοποιούν για να φθάσουν στο ευρύτερο πιθανό ακροατήριο."

Από: Jane Tallim (2002), Images of Learning: Secondary.
Media Awareness Network

Η χρήση των στερεοτύπων είναι μέρος του τρόπου με τον οποίο η τηλεόραση ή οι ταινίες λειτουργούν: μέσα σε ένα περιορισμένο χρονικό πλαίσιο πρέπει να προσελκυστεί η προσοχή του ακροατηρίου και το μήνυμα/η ιστορία να ειπωθεί. Επίσης, ο κύριος στόχος μιας κινηματογραφικής ταινίας ή μιας φαρσοκωμωδίας είναι να διασκεδάσει τους θεατές, επομένως μια ταινία χρειάζεται περισσότερο τη δράση παρά τους πολλούς υπαινιγμούς. Αρκετές ταινίες που αναφέρονται σε εκπαιδευτικούς με έναν περιορισμένο αριθμό κλασικών μοντέλων (προτύπων) έχουν προταθεί για βραβεία και αρκετές από αυτές είχαν εισπρακτικές επιτυχίες (βλ. Tinsel Town Teachers στο παράρτημα).

Η αντανάκλαση στο στερεότυπο που παρουσιάζεται και οι (ελλείπουσες) ιδιότητες που υπογραμμίζονται μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως ερέθισμα για να συζητήσει ποιες ιδιότητες είναι σημαντικές για έναν δάσκαλο. Επίσης μια ταινία (ή περισσότερες ταινίες) μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να συζητήσει τα στερεότυπα των εκπαιδευτικών, τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία του κάθε στερεοτύπου και του τρόπου με τον οποίο ένας τέλειος εκπαιδευτικός συνδυάζει τα διαφορετικά στερεότυπα

Βλ. για παράδειγμα:

- Ένα [σχέδιο μαθήματος](#) από τη Media Awareness Network για τον τρόπο που κάποια στερεότυπα που αναφέρονται σε κάποιο εκπαιδευτικό και μαθητή παρουσιάζονται στην τηλεόραση ή τις ταινίες.
- Ένα [σχέδιο μαθήματος](#) από τη Media Awareness Network για το ρόλο των στερεοτύπων στη τηλεόραση
- <http://www.teachwithmovies.org> (εστιάζοντας στη χρήση ταινιών με μαθητές της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης).

Συνθήκες

Μια καλή και εμπνευσμένη επιλογή από μια ή περισσότερες ταινίες (ή αποσπάσματα από ταινίες) που αναφέρονται στο ρόλο του εκπαιδευτικού.

Κάποιες προτάσεις μπορείτε να βρείτε στις ιστοσελίδες

- http://www.educationworld.com/a_admin/admin/admin156.shtml
- Amazon.com όπου έχει θεματικούς καταλόγους όπως για παράδειγμα:
  - Best teacher movies, http://www.amazon.com/best-nbsp-Teacher-nbsp-Movies/lm/R36QLT2GOIBNCJ/ref=cm_srch_res_rpli_alt_1
  - The best movies about teaching, <http://www.amazon.com/gp/richpub/syltguides/fullview/R24CBPTK5TE6S>

[S/ref=cm_syt_dtpa_f_1_rds000?pf_rd_p=253463701&pf_rd_s=syllt-center&pf_rd_t=201&pf_rd_i=B000NOK1KM&pf_rd_m=ATVPDKIKX0DER&pf_rd_r=1KNVB61V81T8PFDVBD6X](https://www.amazon.com/Not-cool-school-movies-about-school/lm/R1CAJ06TOT3VFS/ref=cm_lmt_fvsy_f_5_rysdsd0)

- Movies about inspirational teachers, http://www.amazon.com/gp/richpub/syltguides/fullview/2HAY51OFTLYEK/ref=cm_syt_fvsy_f_4_rysdsd0
- Not too cool for school, http://www.amazon.com/Not-cool-school-movies-about-school/lm/R1CAJ06TOT3VFS/ref=cm_lmt_fvsy_f_5_rysdsd0
- Το Youtube έχει μια πλούσια συλλογή από αποσπάσματα ταινιών από πολύ γνωστές ταινίες (π.χ. http://www.youtube.com/watch?v=wenGK_xzmSk&feature=related ή <http://www.youtube.com/watch?v=lz-gv6af-tw&feature=related>)

Δυνατά & αδύνατα σημεία

Δυνατά:

Η μέθοδος συνδυάζει την ενεργό αντανάκλαση με μια χαλάρωση και μια κοινωνική δραστηριότητα ελεύθερου χρόνου: προσοχή ενός καλού κινηματογράφου.

Αδύνατα σημεία:

Η παρακολούθηση μιας κινηματογραφικής ταινίας διαρκεί περίπου δύο ώρες. Ο κίνδυνος είναι ότι οι συμμετέχοντες (που έχουν συχνά έναν βαρύ φόρτο εργασίας) θεωρούν ότι αυτό είναι χάσιμο (μη παραγωγικός) χρόνου. Εάν συμβαίνει αυτό, τότε θα μπορούσε η προβολή της ταινίας να πραγματοποιηθεί σε δύο διαφορετικές βραδινές συνεδρίες. Η συζήτηση για την ταινία μπορεί να αρχίσει το πρωί της επόμενης ημέρας.

Μια άλλη εναλλακτική λύση είναι να υπάρξει μια επιλογή από συγκεκριμένα τμήματα διαφόρων ταινιών.

Οι ίδιες οι ταινίες δεν διευκολύνουν την σε βάθος σκέψη και προβληματισμό. Το βάθος της αντανάκλασης και οι συνέπειες για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών εξαρτώνται κυρίως από την ποιότητα της συζήτησης, την επεξεργασία των ερωτήσεων του αναστοχασμού, κ.λ.π....

Η χρήση των ταινιών δεν υποκινεί μια συστηματική ανάλυση της ποιότητας δασκάλων.